

УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ - ШТИП  
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

UDC80 (82)

ISSN 1857-7059

ГОДИШЕН ЗБОРНИК

2018

YEARBOOK

2018



ГОДИНА 9  
БРОЈ 11

VOLUME IX  
NO 11

GOCE DELCEV UNIVERSITY - STIP  
FACULTY OF PHILOLOGY

УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ – ШТИП  
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

---



**ГОДИШЕН ЗБОРНИК**  
**2018**  
**YEARBOOK**

ГОДИНА 9  
БР. 11

VOLUME IX  
NO 11

---

GOCE DELCEV UNIVERSITY – STIP  
FACULTY OF PHILOLOGY



## ГОДИШЕН ЗБОРНИК ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

### За издавачот:

доц. д-р Драгана Кузмановска

### Издавачки совет

проф. д-р Блажо Боев

проф. д-р Лилјана Колева-Гудева

проф. д-р Виолета Димова

доц. д-р Драгана Кузмановска

проф. д-р Луси Караниколова -Чочоровска

проф. д-р Светлана Јакимовска

доц. д-р Ева Горѓиевска

### Редакциски одбор

- проф. д-р Ралф Хајмрат – Универзитет од Малта, Малта  
проф. д-р Нецати Демир – Универзитет од Гази, Турција  
проф. д-р Ридван Цанин – Универзитет од Едрене, Турција  
проф. д-р Стана Смиљковиќ – Универзитет од Ниш, Србија  
проф. д-р Тан Ван Тон Та – Универзитет Париз Ест, Франција  
проф. д-р Карин Руке Бритен – Универзитет Париз 7 - Дени Дидро, Франција  
проф. д-р Роналд Шејфер – Универзитет од Пенсилванија, САД  
проф. д-р Кристина Кона – Хеленски Американски Универзитет, Грција  
проф. д-р Златко Крамариќ – Универзитет Јосип Јурај Штросмаер, Хрватска  
проф. д-р Борјана Просев-Оливер – Универзитет во Загреб, Хрватска  
проф. д-р Татјана Гуришиќ-Беканович – Универзитет на Црна Гора, Црна Гора  
проф. д-р Рајка Глушица – Универзитет на Црна Гора, Црна Гора  
доц. д-р Марија Тодорова – Баптистички Универзитет од Хонг Конг, Кина  
доц. д-р Зоран Поповски – Институт за образование на Хонг Конг, Кина  
проф. д-р Елена Андонова – Универзитет „Неофит Рилски“, Бугарија  
м-р Диана Мистреану – Универзитет од Луксембург, Луксембург  
проф. д-р Сузана Буракова – Универзитет „Павол Јозев Сафарик“, Словачка  
доц. д-р Наташа Поповиќ – Универзитет во Нови Сад, Србија  
проф. д-р Светлана Јакимовска, доц. д-р Марија Кукубајска, проф. д-р Луси Караниколова-Чочоровска, доц. д-р Ева Горѓиевска, проф. д-р Махмут Челик,  
проф. д-р Јованка Денкова, доц. д-р Даринка Маролова, лектор д-р Весна Коцева, виш лектор м-р Снежана Кирова, лектор м-р Наталија Поп-Зариева, лектор м-р Надица Негриевска, лектор м-р Марија Крстева

### Главен уредник

проф. д-р Светлана Јакимовска

### Одговорен уредник

доц. д-р Ева Горѓиевска

### Јазично уредување

Даница Гавриловска-Атанасовска  
(македонски јазик)

лектор м-р Биљана Петковска, лектор м-р  
Крсте Илиев, лектор м-р Драган Донеv  
(англиски јазик)

### Техничко уредување

Славе Димитров, Благој Михов

### Редакција и администрација

Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип  
Филолошки факултет  
ул. „Крсте Мисирков“ 10-А  
п. факс 201, 2000 Штип  
Р. Македонија



## YEARBOOK FACULTY OF PHILOLOGY

### For the publisher:

Ass. Prof. Dragana Kuzmanovska, PhD

### Editorial board

Prof. Blazo Boev, PhD

Prof. Liljana Koleva-Gudeva, PhD

Prof. Violeta Dimova, PhD

Ass. Prof. Dragana Kuzmanovska, PhD

Prof. Lusi Karanikolova-Cocorovska, PhD

Prof. Svetlana Jakimovska, PhD

Ass. Prof. Eva Gjorgjievska

### Editorial staff

Prof. Ralf Heimrath, PhD— University of Malta, Malta

Prof. Necati Demir, PhD— University of Gazi, Turkey

Prof. Ridvan Canim, PhD— University of Edrene, Turkey

Prof. Stana Smiljkovic, PhD— University of Nis, Serbia

Prof. Thanh-Vân Ton-That, PhD— University Paris Est, France

Prof. Karine Rouquet-Brutin PhD— University Paris 7 – Denis Diderot, France

Prof. Ronald Shafer— University of Pennsylvania, USA

Prof. Christina Kkona, PhD— Hellenic American University, Greece

Prof. Zlatko Kramaric, PhD— University Josip Juraj Strosmaer, Croatia

Prof. Borjana Prosev – Oliver, PhD— University of Zagreb, Croatia

Prof. Tatjana Gurisik- Bekanovic, PhD— University of Montenegro, Montenegro

Prof. Rajka Glusica, PhD— University of Montenegro, Montenegro

Ass. Prof. Marija Todorova, PhD— Baptist University of Hong Kong, China

Ass. Prof. Zoran Popovski, PhD— Institute of education, Hong Kong, China

Prof. Elena Andonova, PhD— University Neofilt Rilski, Bulgaria

Diana Mistreanu, MA— University of Luxemburg, Luxemburg

Prof. Zuzana Barakova, PhD— University Pavol Joseph Safarik, Slovakia

Ass. Prof. Natasa Popovik, PhD— University of Novi Sad, Serbia

Prof. Svetlana Jakimovska, PhD, Ass. Prof. Marija Kukubajska, PhD, Prof. Lusi Karanikolova-Cocorovska, PhD, Ass. Prof. Eva Gjorgjievska, PhD, Prof. Mahmut Celik, PhD, Prof. Jovanka Denkova, PhD, Ass. Prof. Darinka Marolova, PhD, lecturer Vesna Koceva, PhD, lecturer Snezana Kirova, MA, lecturer Natalija Pop-Zarieva, MA, lecturer Nadica Negrievska, MA, lecturer Marija Krsteva, MA

### Editor in chief

Prof. Svetlana Jakimovska, PhD

### Managing editor

Ass. Prof. Eva Gjorgjievska, PhD

### Language editor

Danica Gavrilovska-Atanasova

(Macedonian language)

lecturer Biljana Petkovska, lecturer Krste

Iliev, lecturer Dragan Donev

(English language)

### Technical editor

Slave Dimitrov, Blagoj Mihov

### Address of editorial office

Goce Delcev University

Faculty of Philology

Krste Misirkov b.b., PO box 201

2000 Stip, Republic of Macedonia





## СОДРЖИНА CONTENTS

### *Книжевност*

**Цветанка Стоилова**

ПСИХОЛОШКИОТ РЕЛАТИВИЗАМ ВО РОМАНОТ ПОКОЛНИОТ  
МАТИЈА ПАСКАЛ ОД ЛУИЏИ ПИРАНДЕЛО

**Cvetanka Stoilova**

THE PSYCHOLOGICAL RELATIVISM IN THE NOVEL THE LATE  
MATTEA PASCAL BY LUIGI PIRANDELO ..... 9

**Ева Ѓорѓиевска**

ИТАЛИЈАНСКАТА ЛАУДА ВО XIII ВЕК:  
ДАМАТА ОД РАЈОТ ИЛИ ПЛАЧОТ НА БОГОРОДИЦА

**Eva Gjorgjievska**

THE ITALIAN XIII CENTURY LAUDA:  
DONNA DE PARADISO OR PIANTO DELLA MADONNA ..... 23

**Natalija Pop Zarieva, Krste Iliev, Dragan Donev**

MARY SHELLEY'S FRANKENSTEIN AND BYRON ..... 29

### *Преведување*

**Светлана Јакимовска**

ИНТЕРПРЕТАТИВНАТА ТЕОРИЈА ВО РАМКИТЕ  
НА СОВРЕМЕНИТЕ ПРЕВЕДУВАЧКИ ТЕОРИИ

**Svetlana Jakimovska**

INTERPRETATIVE THEORY IN THE FRAMEWORK OF  
CONTEMPORARY TRANSLATION THEORY ..... 37

**Даринка Маролова, Роберта Костадиновска**

ЛЕКСИЧКА ЕКВИВАЛЕНТНОСТ МЕЃУ ГЕРМАНСКИОТ  
И МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК СОГЛЕДАНА ПРЕКУ ПРЕВОДОТ  
НА НОВЕЛАТА СМРТ ВО ВЕНЕЦИЈА ОД ТОМАС МАН

**Darinka Marolova, Roberta Kostadinovska**

LEXICAL EQUIVALENCE BETWEEN GERMAN AND  
MACEDONIAN CONSIDERED THROUGH THE TRANSLATION  
OF THOMAS MANN'S NOVELLA DEATH IN VENICE ..... 43

**Даринка Маролова, Николина Лукароска**

ЕКСПЛИЦИРАЊЕ НА ИМПЛИЦИТНИТЕ ИСКАЗИ ВО  
ПРЕВОДОТ ОД ГЕРМАНСКИ ЈАЗИК НА МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК

**Darinka Marolova, Nikolina Lukaroska**

EXPLICATION OF IMPLICIT EXPRESSIONS IN TRANSLATION  
FROM GERMAN INTO MACEDONIAN ..... 51



----- *Јазик*

**Марија Леонтиќ**

ЗБОРОВНИ КЛАСИ ВО ТУРСКИОТ И ВО МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК

**Marija Leontik**

WORD CLASSES IN THE TURKISH AND IN THE

MACEDONIAN LANGUAGE ..... 59

----- *Методика*

**Марија Тодорова**

УЛОГАТА НА АНГЛИСКИОТ ЈАЗИК (J2) ПРИ УСВОЈУВАЊЕ НА  
ШПАНСКИОТ ЈАЗИК (J3) ОД СТРАНА НА МАКЕДОНСКИ СТУДЕНТИ

**Marija Todorova**

THE ROLE OF L2 ENGLISH IN L3 SPANISH ACQUISITION BY

MACEDONIAN LEARNERS ..... 69

**Драган Донеv, Крсте Илиев, Наталија Попзариева**

КУЛТУРОЛОШКИ ИМПЛИКАЦИИ ВО ИЗУЧУВАЊЕТО НА  
ДЕЛОВЕН АНГЛИСКИ КАКО СТРАНСКИ ЈАЗИК И НЕГОВАТА  
УПОТРЕБА КАКО ЛИНГВА ФРАНКА

**Dragan Donev, Krste Iliev, Natalija Popzarieva**

CULTURAL IMPLICATIONS IN BUSINESS ENGLISH ASSESSMENT

AS A FOREIGN LANGUAGE AND ITS USE AS LINGUA FRANCA ..... 77

## КУЛТУРОЛОШКИ ИМПЛИКАЦИИ ВО ИЗУЧУВАЊЕТО НА ДЕЛОВЕН АНГЛИСКИ КАКО СТРАНСКИ ЈАЗИК И НЕГОВАТА УПОТРЕБА КАКО ЛИНГВА ФРАНКА

Драган Донеv<sup>1</sup>, Крсте Илиев<sup>2</sup>, Наталија Попзаријева<sup>3</sup>

<sup>1</sup> Филолошки факултет, Универзитет „Гоце Делчев“, Штип  
dragan.donev@ugd.edu.mk

<sup>2</sup> Филолошки факултет, Универзитет „Гоце Делчев“, Штип  
krste.iliev@ugd.edu.mk

<sup>3</sup> Филолошки факултет, Универзитет „Гоце Делчев“, Штип  
natalija.popzarieva@ugd.edu.mk

**Апстракт.** Културолошките аспекти сè почесто се во фокусот на истражувањата поврзани со наставата по англиски како странски јазик. Во овој труд ќе се обидеме на кратко да дадеме преглед на ставовите од еминентни истражувачи од оваа област изнесени во нивни трудови на оваа тематика, како и влијанието на културолошките аспекти во изучувањето на англискиот како странски јазик и нивното влијание во комуникацијата во меѓународниот глобализиран контекст. Притоа ќе биде анализирана улогата што културата ја има во општествените ситуации на современиот живот. Ќе бидат презентирани мислењата на повеќе автори, како и нивни сознанија, откритија и предлози во однос на потребата од акцентот врз културните особени како важен аспект во изучувањето на англискиот како странски јазик во време на глобализацијата. Ќе се фокусираме на употребата на англискиот како лингва франка во меѓукултурни контакти.

**Клучни зборови:** *јазик, култура, лингва франка*

**Abstract.** Cultural aspects are more often the focus of research related to teaching English as a foreign language. In this paper we will try to give a brief overview of the views of eminent researchers in this field presented in their papers on this subject as well as the impact on the cultural aspects of studying English as a foreign language and their influence in communication in the international globalized context. The role that culture plays in the social situations of contemporary life will be analyzed. The opinions of several authors will be presented as well as their findings, discoveries and suggestions regarding the need for emphasis on cultural specialists as an important aspect in the study of English as a foreign language in times of globalization. We will focus on the use of English as a lingua franca in intercultural contacts.

**Key words:** *language, culture, lingua franca*

### Вовед

Потребата за изучување на англискиот јазик во светски рамки и пренесувањето на културолошките елементи од земјите каде што тој се зборува како мајчин јазик, но и како лингва франка при меѓународната комуникација во денешно време е сè поголема, а се чини дека овој тренд ќе станува сè поактуелен. Причината за ова може да се побара во еден друг феномен наречен глобализација. Овој термин веќе подолго време се појавува при објавувањето на бројни научни трудови од



најразновидни научни области. Науката за јазикот и изучувањето на англискиот како странски, исто така, не се имуни на оваа појава која ја карактеризира нашата современост (Bielsa, 2005).

Глобализацијата најчесто претставува синоним за фактот дека светот станува сè помал и за појавата на можноста за непосредна комуникација каде било во светот. Широко распространетите метафори на забрзана мобилност, како на пример информацискиот суперавтопат, само го потенцираат овој факт и овозможуваат да се формира претстава за светот како еден вид на мрежа од локации што се меѓусебно тесно поврзани на тој начин што просторот се премостува.

Ваквото смалување на светот што од една страна ја отвора потребата за поголема комуникација со други субјекти и трансферот на елементи од нивните поднебја и култури, од друга страна ја отежнува истата таа комуникација затоа што јазичната бариера ја поткрепува неможноста да се разберат инволвираните во глобализацијата. Ситуацијата станува уште посложена доколку се има предвид дека културолошките аспекти на едно општество може значително да се разликуваат од некое друго. При ваквата комуникативна интеракција на два или повеќе субјекти, настануваат комплексните феномени во доменот на културолошките и лингвистичките елементи, предизвикани токму од глобализацијата. Сето ова зборува во прилог на ставовите дека јазикот и неговата култура се два поврзани елементи кои би требало да се изучуваат еден покрај друг. Ова го истакнуваат Бирам и Гранди кои велат дека јазикот и културата се неразделни (Byram & Grundy, 2003).

### Дефинирање

Терминот *лингва франка* означува јазик кој се користи за комуникација помеѓу луѓето кои не го делат својот прв јазик (Seidelhofer, 2005, p. 339). За да има успешна комуникација помеѓу соговорници со различен мајчин јазик, потребен е јазик кој е совладан од страна на двата соговорника. Јазикот што се користи во таквите ситуации може да биде или мајчин јазик на еден од соговорниците или пак јазик стекнат како странски јазик од двата соговорника. Јазик кој се користи во такви ситуации, а не е мајчин јазик на ниту еден од соговорниците е познат под терминот лингва франка (Zikmundova, 2016). Лингва франка е контакт јазик кој се користи кај луѓе кои не го делат првиот јазик, и најчесто се подразбира дека значи втор (или некој друг) јазик на своите говорници (според Jenkins, 2007, cf. Zikmundova, 2016).

Терминот англиски како лингва франка (ELF) се однесува на наставата, учењето и употребата на англискиот јазик како заедничко средство за комуникација (или јазик за контакт) за слушатели со различни мајчини јазици. Иако повеќето современи лингвисти го сметаат англискиот како лингва франка (ELF) како корисно средство за меѓународна комуникација и интересен предмет на проучување, некои ја оспоруваат идејата дека ELF е посебна варијанта на англиски јазик. Прескриптивните граматичари (главно нелингвисти) имаат тенденција да го означуваат ЕЛФ како еден вид говор на странци или она што е најчесто се нарекува ЛЕД – „лош едноставен англиски“. Британската лингвистка Џенифер Џенкинс укажува дека ELF не е нов феномен. Англискиот јазик, вели таа, „служел како лингва франка во минатото и продолжува да биде така и во денешно време, во многу земји што биле колонизирани од страна на Британците од крајот на шеснаесеттиот век (честопати позната колективно како надворешен круг според Kachru 1985), како што се Индија и Сингапур. Но, она што е ново за ЕЛФ, сепак, е степенот на неговиот опсег (Nordquist, 2017).

## Практични импликации

Во ситуации кога соговорниците немаат заеднички мајчин јазик (Nikerson, 2005: 195, cf. Du-Babcock (2013) јазикот што го користат за комуникација при нивната интеракција се нарекува лингва франка. Louhiala-Salminen, Charles и Kankaanranta (2005) опишуваат ситуација при деловна комуникација во корпоративно припојување и аквизиција. Притоа, Швџаните и Финците комуникацијата при нивната интеракција ја воделе на англиски јазик. Авторите овде ја испитувале деловната комуникација спроведена во контекст на лингва франка во глобализирана бизнис констелација на односи во два главни истражувачки проекти финансирани од Академијата на Финска. Првиот проект се фокусира на две меѓународни корпорации кои се формираат како резултат на деловно припојување помеѓу компании од Финска и Шведска. Студијата ги истражувала двата најфреквентни комуникативни настани (состаноци и размена на пораки преку електронска пошта) каде што англискиот јазик се користел како лингва франка помеѓу вработените од Финска и Шведска. Според резултатите од истражувањето кога англискиот јазик се користел како заеднички јазик на двете преговарачки страни во бизнис доменот комуникацијата била олеснета бидејќи двете преговарачки страни се чувствувале на исто рамниште во преговорите затоа што ниту едната страна не го користела својот мајчин јазик. Неутралноста што притоа ја имале преговарачите придонела за продлабочување на деловната соработка и вродила со плод од успешно деловно припојување на две компании во бизнис субјект од интернационални размери (Du-Babcock, 2013).

Во вториот истражувачки проект фокусот на истражување е врз концептот на општата комуникациска компетентност и компетентноста на деловниот англиски како лингва франка, особено како компоненти на деловната компетентност во меѓународно деловно работење. Резултатите од второто истражување покажале дека иако деловната преку англиски како лингва франка се состоела од хибрид на дискурсни карактеристики кои потекнуваат од мајчините јазици и култури на говорниците и слушателите, извесно количество на културолошки елементи при таа комуникација биле заеднички за двете групи. Една понова студијата на Канкаанранта и Лу (2013) го продлабочува истражувањето на овој феномен како и перцепциите на финските и кинеските деловни претставници во нивната бизнис комуникација.

Од друга страна, пак, Rogerson-Revell (2008) ја истражуваат употребата на англискиот како лингва франка на меѓународниот деловни средби во европска географска констелација. Се доаѓа до сознанија дека иако англискиот што се користи за меѓународна деловна комуникација има суштинска функција како лингва франка во повеќејазичните средини, исто така може да предизвика и тешкотии и тоа како лингвистички така и културни, особено ако се има предвид фактот дека сè повеќе се зголемува бројот на интеракции меѓу соговорници на кои англискиот не им е мајчин јазик.

## Заклучок

Евидентно е дека работното место во модерни услови бргу се шири, бидејќи деловната средината се распространува и вклучува различни географски локации и опфаќа бројни култури. Меѓутоа, може да биде тешко да се разбере како ефикасно да се комуницира со лица кои зборуваат друг јазик или кои се потпираат на различни начини за постигнување на заедничка цел („Cross-Culture Communication“). Факт е дека трговските друштва забрзано продолжуваат да се шират преку границите на своите матични земји, а глобалниот пазар станува сè подостапен за малите, средните и

големите бизниси. Со тоа се зголемуваат и можностите за работа на меѓународно ниво. Мултинационалните и меѓукултурни работни тимови се честа појава. Ова придонесува бизнисите да можат да имаат корист од разновидни знаења и нови методи на решавање на деловните проблеми. Сепак, покрај тоа што се стекнуваат со придобивките, глобалните организации, исто така, се соочуваат и со потенцијални камења на сопнувања кога станува збор за културолошките контакти на меѓународен план. Доколку се согледа и разбере дека културата влијае врз меѓународното деловно работење во барем три основни сегменти комуникација, начин на однесување и организациска хиерархија може да се избегнат недоразбирања со персоналот и клиентите од странство, а и деловното опкружување да придонесе за подобар успех. Еден од најважните предизвици во светот денес е фактот дека голем дел од комуникација, не само деловната, се одвива во меѓукултурен контекст. Затоа развојот на меѓукултурните комуникациски вештини е една од најважните компетенции за современиот студент не само за бизнис или англиски студии, но генерално за секој што потенцијално може да работи во глобалната свет („How cultural differences impact“, 2017). Меѓукултурните компетенции не само што ни овозможуваат да бидеме ефективни комуникатори на официјална констелација на односите, туку исто така ни овозможува да бидеме подобри во секојдневната неформална комуникација. Интеркултурната комуникација како дисциплина инкорпорирана во студиите по англиски јазик и применета лингвистика може да го олесни трансферот на информации и идеи помеѓу луѓе кои зборуваат различни јазици и да придонесе за пренесување на мислите, идеите и чувствата на носителите на културите во контакт. Оваа цел е апсолутно неопходна во нашиот современ глобален свет.

### Користена литература

Cross-Culture Communication - Good Collaboration Is a Must. Преземено од <https://www.mindtools.com/CommSkll/Cross-Cultural-communication.htm>

How cultural differences impact international business in 2017. (2017). Преземено од: <http://www.hult.edu/blog/cultural-differences-impact-international-business/>

Nickerson, C. (2002). “Endnote: business discourse and language teaching”. *International Review of Applied Linguistics* 40: 375-381.

Louhiala-Salminen, L., M. Charles & A. Kankaanranta (2005). “English as a lingua franca in Nordic corporate mergers: Two case companies”. *English for Specific Purposes* 24: 401-421.

English as Business Lingua Franca: A comparative analysis of communication behavior and strategies in Asian and European contexts. Bertha Du-Babcock. (2013)

Kankaanranta, A. & W. Lu (2013). “The evolution of English as the business lingua franca: Signs of convergence in Chinese and Finnish professional communication”. *Journal of Business and Technical Communication* 27: 288-307.

Rogerson-Revell, P. (2008). “Participation and performance in international business meetings”. *English for Specific Purposes* 27: 338-360.

Globalisation and Translation: A Theoretical Approach Esperança Bielsa Pages 131-144 |  
Published online: 05 Jan 2009

English as a lingua franca and its intercultural consequences: Applied linguistics approach.  
Marcel Pikhart. (2011).

English as a lingua franca: Theory and practical implications. Eva Zikmundová (2016).

Globalisation and Translation: A Theoretical Approach. Esperança Bielsa. (2005)

Byram, M., & Grundy, P. (Eds.). (2003). Context and culture in language teaching and  
learning

Seidlhofer, B. (2005). English as a Lingua Franca. *ELT Journal*, 59, 339-341.

Nordquist, Richard. "English as a lingua franca (ELF)." ThoughtCo, Mar. 7, 2017,  
[thoughtco.com/english-as-a-lingua-franca-elf-1690578](https://www.thoughtco.com/english-as-a-lingua-franca-elf-1690578).